

КАРТОГРАФІЧНІ ДОКУМЕНТИ

Історичне документознавство. Лекція 6

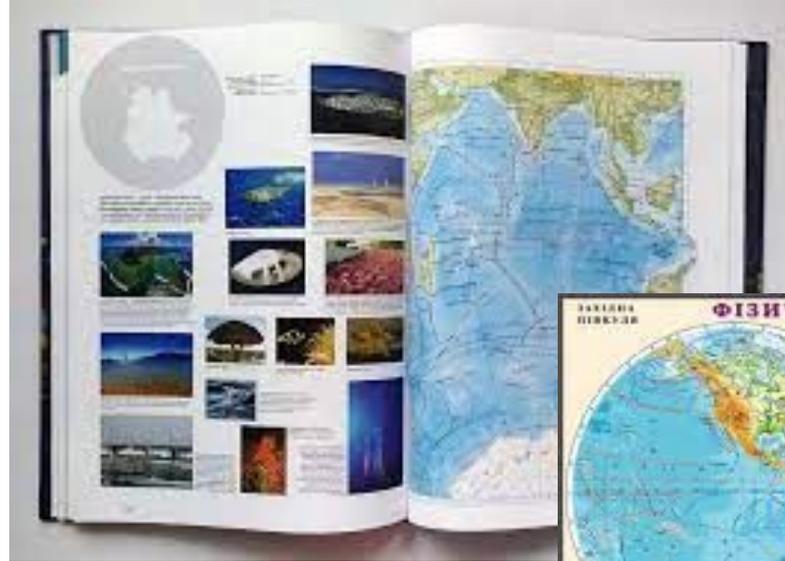
КАРТОГРАФІЧНИЙ ДОКУМЕНТ

Що це?

– зображальний документ,
побудований в
картографічній
проєкції, який містить
зменшене та узагальнене
зображення будь-якої
поверхні у визначеній
системі умовних знаків

ОСОБЛИВОСТІ

- математично визначена будова
- використання знакової системи
- узагальнене зображення
- текстові пояснення (доповнення)

НАЙДАВНІШІ КАРТИ

- створені **до появи писемності**
- найпростіші **малюнки** для подорожей, полювання, риболовлі, морських течій і т.д.
- системне картографування - планування та будівництво **іригаційних споруд** (Межиріччя, Єгипет)
- Вавилон - традиція зображення Землі у вигляді **диску**, що пливе океаном

Давньогрецька картографія

- фактори розвитку
 - колонізаційний рух
 - завоювання Македонського
- використання **мідних пластин** для картографії
- вивчення **форми Землі** (куля та її розміри)
- винайдення **меридіанів** та **паралелей**
- **Страбон**, “**Географія в 17 книгах**”, 1 ст. до н.е. – 1 ст. н.е.

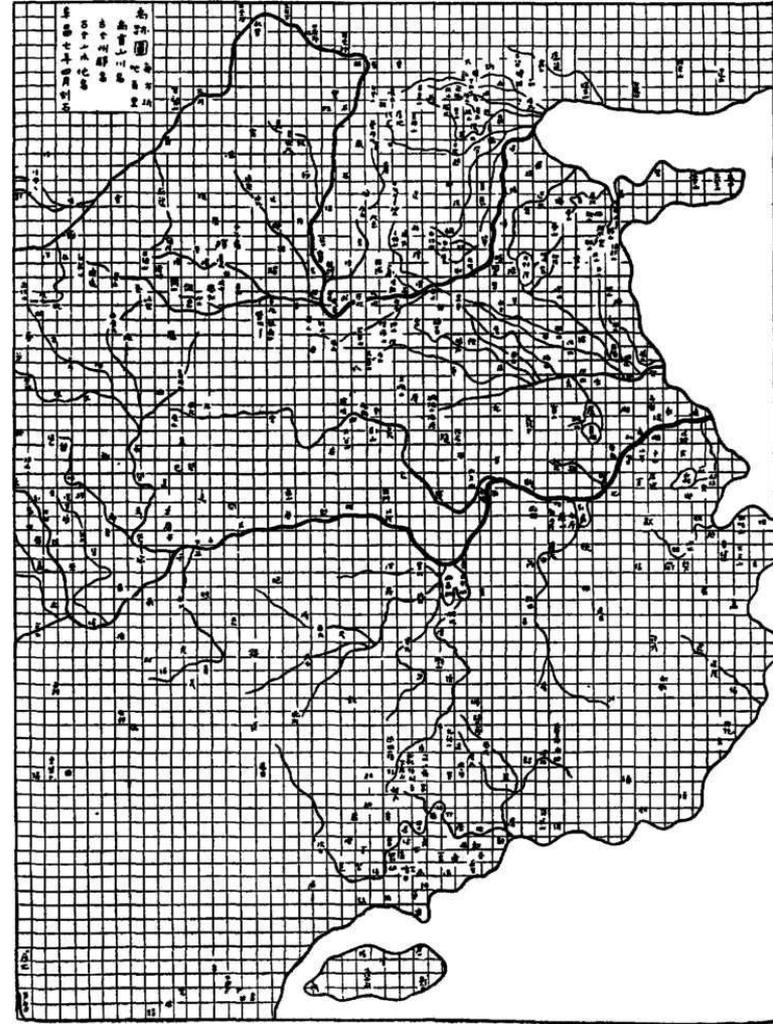
ДАВНЬОРИМСЬКА КАРТОГРАФІЯ

- практичне значення
 - військо
 - система управління
 - розбудова шляхів
 - земельна політика
- вимірювання **довжини шляхів** та створення дорожніх карт
- земельні карти (**кадастри**)
- **Птолемей**, “Керівництво з географії”, 2 ст. н. е.

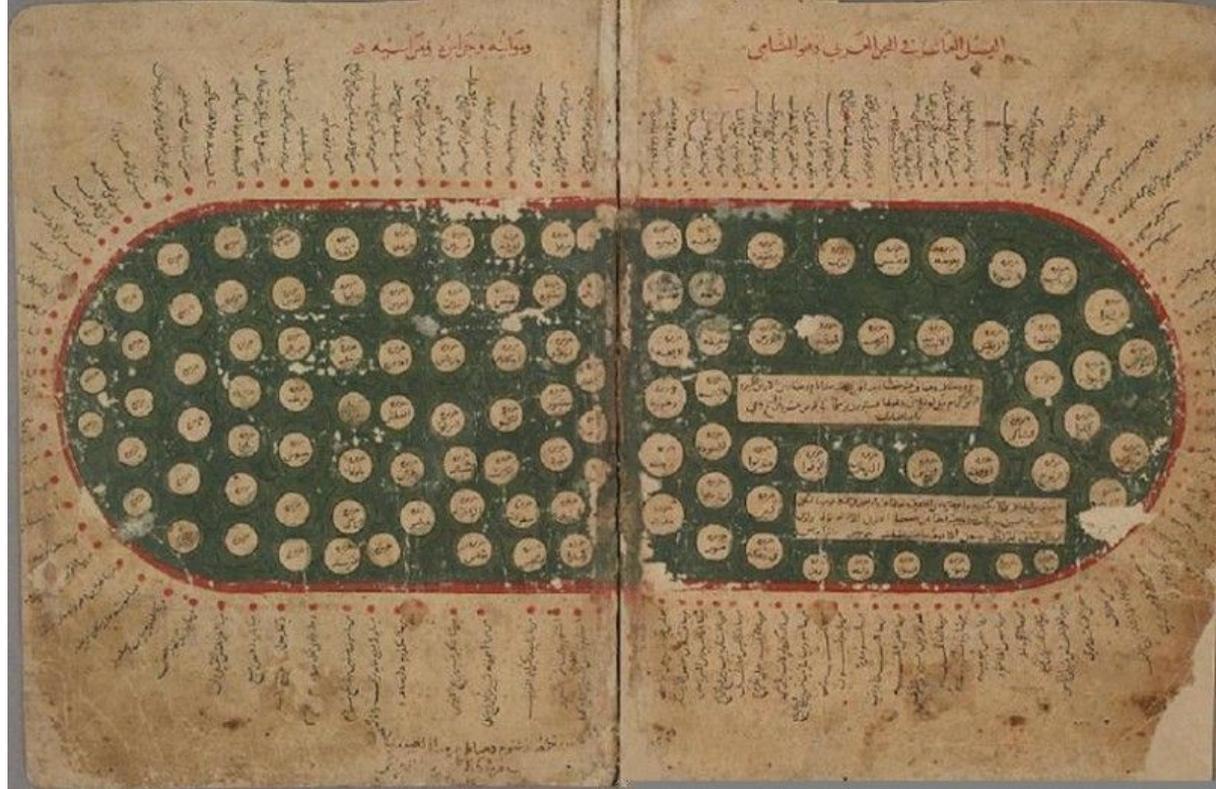
КИТАЙСЬКА КАРТОГРАФІЯ

- фактори розвитку
 - військова справа
 - демографічні процеси
 - урбанізація
- 3 ст. н.е., системна **картографія** (Пей Сю)
 - квадратна сітка для карт
 - не враховувала кривизну землі
- найдавніші **топографічні** карти у світі (2 ст. до н.е.)

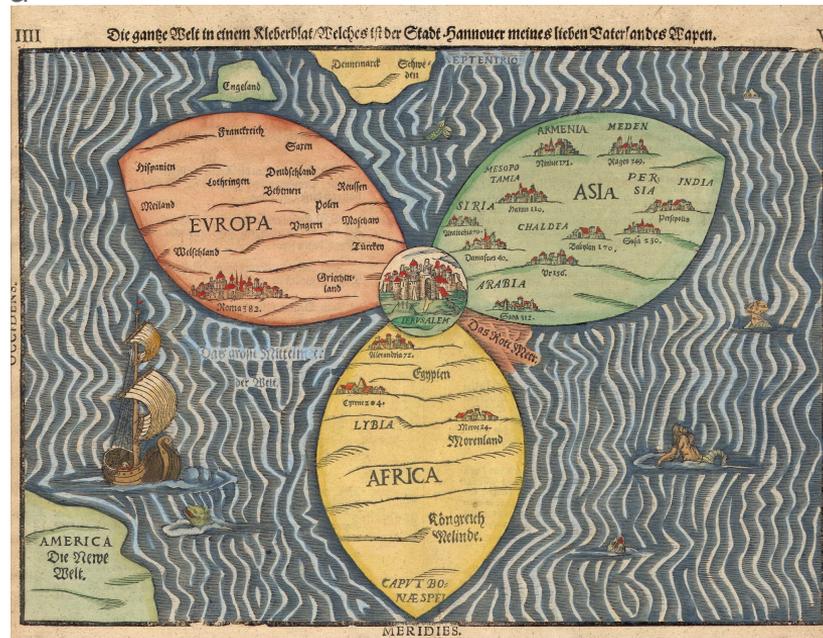
АРАБСЬКА КАРТОГРАФІЯ

- фактори розвитку:
 - завоювання
 - шляхи сполучення
 - торгівля
- вплив Корану:
 - схематичність
 - геометричність
 - відсутність зображень людей і тварин
- використання та збереження здобутків античної картографії

ЄВРОПЕЙСЬКА СЕРЕДНЬОВІЧНА КАРТОГРАФІЯ

- “монастирські карти” на основі античних джерел та “біблійної географії”
- використання “вавилонської” традиції зображення світу
- декоративний характер карт

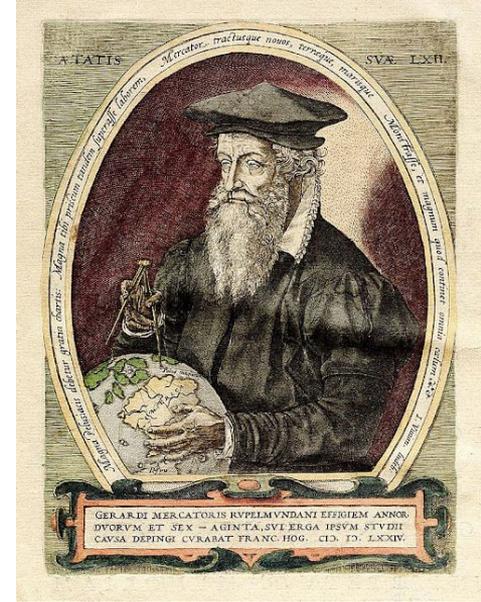
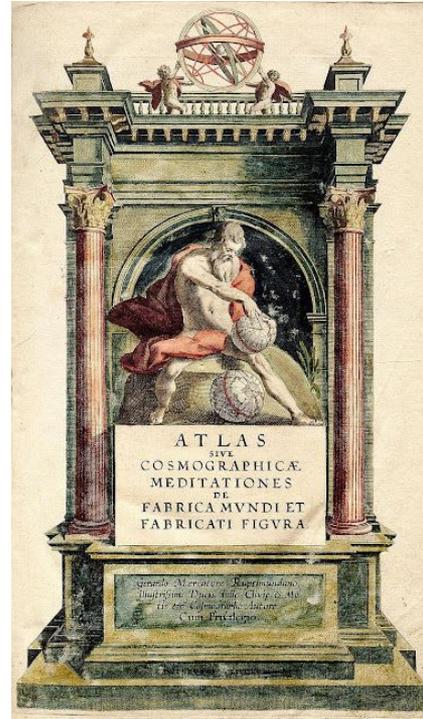
КАРТОГРАФІЯ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ

- фактори розвитку:
 - торгівля та мореплавство
 - демографія та урбанізація
- **портолан** - навігаційна карта 14-16 ст., складалася та використовувалася у практичному мореплавстві
- портолан - карта **обмеженого** простору

ЄВРОПЕЙСЬКА КАРТОГРАФІЯ XVII - XVIII СТ.

- **розвиток держави** як фактор розвитку картографії
- встановлення та фіксація **державних кордонів**
- середина XVI ст., **картографічна зйомка Баварії**
- картографія як **прибуткова** галузь (торгівля, колонізація)
- **приватна** картографія
- Герард Меркатор, 1512-1594

МЕРКАТОР. КАРТА ЕВРОПИ. 1570.

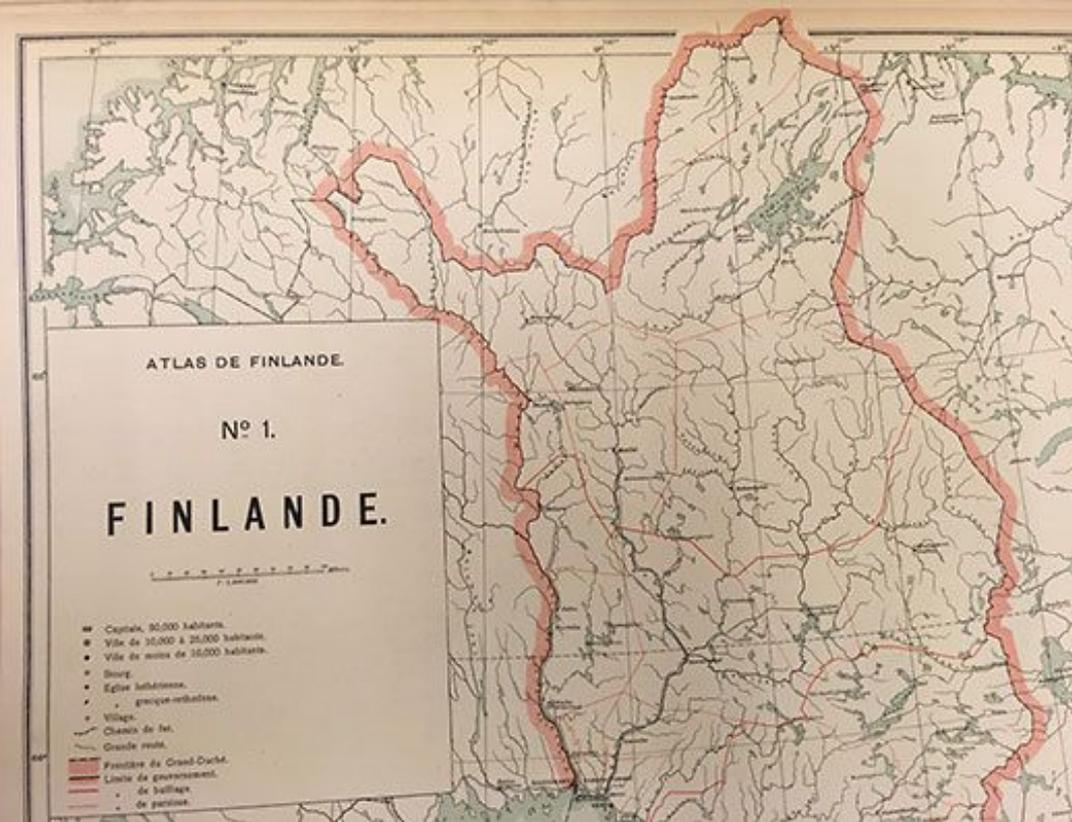

МЕРКАТОР. КАРТА СВІТУ

КАРТОГРАФІЯ НОВОГО ЧАСУ

- 1675, лабораторія у **Грінвічу**
 - нульовий меридіан
 - морська картографія
- нові **види** карт:
 - карти вітрів
 - карти магнітних полів
 - карти природи
- наприкінці XVIII ст.,
топографічні карти (військове значення)

Перший національний атлас. 1899

SOCIÉTÉ DE GÉOGRAPHIE
DE
FINLANDE

Finland, 1899
1899 (19)

ATLAS DE FINLANDE